

Излази сваке
недеље.

Претплата се
шаље напред
уредништву
и без новаца
се лист ни-
коме слати
неће.

ЦАСТИР

ЛИСТ ЗА НАУКУ И КЊИЖЕВНОСТ ДУХОВНОГ САДРЖАЈА.

Издаје и уређује свешт. и проф. Никола Поповић.

За све српске
кратеве стаје
на годину 60
гр. или 6 фор.
на по год. 30.
гр. или 3 фор.
на тримес. 15
гр. или 1 фор.
и 50 нов.
Неплаћена
писма од не-
редовних до-
писника не-
примају се.

Напоменусмо у последњем броју свештеницима, да би требало да се побрину, како се не би људи у нас одавали раскоштву и лакоумном трошењу и расипању свога имања, већ чували добра, што им очеви оставише.

Али зна се, да има у нашем друштву доста људи, који су опет тако чуварни, да су постали праве тврдице, најжешћи обожатељи новца и богаштине, највећи себичњаци. И ово није добро, и против овог ваљало би да се чује глас свештеников.

Не тече се имање јединим чувањем и штедњом, већ треба знати, да има много ствари, на које је веома корисно и потрошити, колико се год више може. Трошак, учињен на прилику на обучавање и васпитавање младог нараштаја, надокнађује се стоструким интересом. Штедња у овом случају може чешће да донесе врло хрђавих последица. Зар није било у нас родитеља, који зажалише потрошити на изображење своје деце, оставише их неупућену и за живот човечански неспремну, па им ова за кратко време, чим ступише на њихово место, упропастише цело имање, које они од својих уста штедеше. Што вреди за појединог, то у врло много случајева важи и за читаво друштво народње, па тако је и у овом обзиру. Паметно трошење корисније је од безузрочног чувања.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Но изображавање подмлатка народњег тек је једна ствар, на коју би требало да чинимо издатака, штогод више можемо. Али зар нема још много и много прилика, што засецају у живот и лепшу будућност нашу, у којима би требало да се јави подашна рука свакога од нас. Ено погледајмо слободну и самосталну грчку краљевину! Како извојева она ту самосталност своју, како се ослободи испод оног истог ропског јарма, у коме знатап део браће наше још једнако пишти? Хиљадама и милијунима прилагали су богати Грци, где их је год у свету било, само да виде милу Јеладу своју очишћену од дивљих варвара, да понове стару славу великих предака својих. Па не чине ли тако и данашњи Грци према својој браћи Крићанима?

А ми? — Ми смо саможиви; ми се не можемо никако да научимо, да у општем напретку нашем видимо за сваког напосе среће и користи; ми трошимо на многе раскошне ствари, без којих би сваки врло лако могао бити, а нећемо често ни најмањег издатка да учинимо на то, чиме би се сви користовати могли; ми не маримо толико за умним напретком својим, за развитком књижевности своје, за зближењем једнокрвних племена својих, кад нам је тако тешко све то потпомаћи и незнатним прилогом новчаним.

Докле будемо сваки само себе и своје личне користи пред очима имали; докле будемо тако немарни према свему, што се опшности тиче: дотле ће се напредак наш врло спорим корацима помицати; дотле ћемо морати плашљиво погледати у очи будућности своје. Без опште заузетости око своју услова, којима се отвара срећнија будућност народња, нећемо моћи лако довршити започето дело врлих и родољубивих очева својих.

О свему овом како би лепо доликвало сваком свештенику да збори и разлаже у стаду своме! Служитељу божијем ваља да срећа рода обузимље српске груди његове, па да сваком приликом угушује у својим суграђанима саможивост

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

а распаљује љубав к општем напретку целокупног српства; да их упознаје с условима, којима се довршују велика дела народња, па да их покреће на жртве у име опште среће и напретка нашега. Радећи тако одговорио би достојно сваки свештеник племенитом позиву свом, који му је у друштву међу браћом намењен.

Ако не будемо жалили жртава за сваковрсни напредак рода свога, већ прилагали у то име од свог имања, колико нам је Бог дао да можемо, оставићемо својој деци, која су нам тако мила и драга, своме потомству — младом српству такву тековину, која је претежнија од сваког другог имања, — задобићемо и себи и њима слободу и јединство рода свога.

С л о в о

На дан словенских просветитеља Ђирила и Методија.)*

Воздадите оубо ксѣмз должна: емѣже оубо оурокз, оурокз: а емѣже дань, дань: а емѣже страхз, страхз: и емѣже честь, честь (Рим. 13. 5.)

Овим речма, бл. сл. испратио је апостостол римске хришћане, дајући им настављење, како им се треба владати, одајући ксѣмз должна. Но какав смо дуг ми дужни одати словенским просветитељима Ђирилу и Методију, које данас прослављамо, што су се тако много трудили за благо словенског света, за његово просвећење и озарење благодатном светлошћу христовог учења? Одајмо браћо труђеницима част, и поменимо наше наставнике, иже глаголаша намз слоко Божје.

Прође већ хиљада и више година од тог времена, како је словенски свет први пут видео своју сопствену азбуку и

*) Говорио руски Живоин Јовчић, ђакон, у тројичкој лаври у Русији.

чуо на свом народњем језику слово божие и божанствену литурђију, што им преведоше Ђирило и Методије. — Без сумње, сваки је од нас кадар оценити овај велики труд, који предузеше на се ова два мужа из љубави к словенском свету; но труд овај тим је драгоценији, што је он у то време предузет био, кад су први зраци благодатне науке христове почели озаравати и словенски свет, који се налазио до тог времена у тами грубог многобоштва, кад је света вера тек почела пуштати свој корен у срца словенско-многобошког света. Ову свету веру нужно је било подржавати и тако-рећи прокрчити јој пут, да би се успешније могла развијати. Овај велики труд предузели су на се неумрли просветитељи словенски Ђирило и Методије, и предузели су га на велику срећу за словенски свет. Живот ова два мужа представља нам читав низ њихове радње и борбе. Које од нас није позната борба њихова са против-словенским народима? Ко од нас не зна, с каквим су се они препрекама борили, да утврде словенски језик при богослужењу у Моравији? Ко од нас не зна, како је њих строго гонило латинско и немачко свештенство, старајући се толико о својој личној користи и остављајући стадо божие простој судби?... Борба је била дуга и тешка, но велики мужеви изишли су из те борбе сасвим као победници. Но ах! Ова је победа остала на њиховој страни дотле, док су они били међу живима. С њиховом смрћу све се промењује — Рим опет узима мах...

Није било, нема и неће бити ниједног истински доброг дела без препрека и без гонења. . . Није се спасла ни божанствена литурђија, одслужена св. Ђирилом на словенском језику у Моравији. Римокатоличко духовенство није могло остати равнодушно, кад је чуло, да се божанствена литурђија свршава на неком страном језику. „На три језика — говорили су они — било је написано на оном крсту, на ком

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

је распет био Спаситељ : на јеврејском, латинском и грчком, па само на та три језика може се свршавати божанствена литурђија“!! Ево до каквих је закључака долазило римско духовенство! као да Бог неједнако пушта кишу на сав род људски и неједнако на све људе сија сунцем својим! И све ово зато се чинило, што ови велики апостоли и проповедници слова божјија нису изашли на проповед из Рима но из Цариграда. Римокатоличко духовенство својим лукавством остварило своју тежњу — од тог доба па и до данас западни Словени не чује у свом храму благозвучне ћириловске литурђије; она је одавно предана забравности. Но семе посејано у Моравији није сасвим пропало, — оно је прешло к другим словенским народима : Бугарима, Србима и Русима, где је на ново израсло и принело плодз многа.

У то време, кад је словенски елеменат у Моравији падао под ударима латинских мисионара; кад се тамо спаљивала словенска писменост, и наметао се латински језик при богослужењу, — међу осталим Словенима свршавао се други преврат, њих је промисао приговљавао, да прими тај драгоцен труд првих учитеља словенских. У то време, велики словенски свет, још неозарени светлошћу христовог учења, пробудио се из дубоког сна, па видео, да нема никакве користи од крвавих жртава, сазнао нужду клањати се невидљивом Богу духом и истином. Но ово сазнање словенског народа нужно је било подржати, а једино средство за подржање овог сазнања било је то, да Словенин чује христово *благоевђе* на свом језику — на језику својих отаца. Труд великих мужева одговорио је овој прекој потреби, и Словенин слуша речи: — Искони бѣ слово, и слово бѣ оу Бога, слуша речи, које потпуно разуме. Ове речи бл. сл., које нам откривају биће невидљивог од вечности Бога, први пут на словенском језику изиле су из уста тих великих мужева, које ми данас прослављамо, но оне су се изиле тамо, где се

Словенин чује христово благоевђе на свом језику — на језику својих отаца.

нису могле утврдити, оне су прешле к нама и принеле плода обилата.

И тако бл. сл. ево ко је први положио темељ писмености у словенском свету и предао нама Словенима христово учење на нашем рођеном језику; ево почетка, који нас уводи у исторички живот; ево времена, где се почиње светла будућност за те Словене, који су чували, и верно чувају слово божие и божанствену литурђију, предану на словенском језику првим просветитељима — Ђирилом и Методијем. Но вратимо се к томе питању: да ли је семе, које је прешло из Моравије к нама принело плода обилата?

На том питању — зар је нужно много замислити се и не одговорити утврдо? Трудољубива рука летописца записала нам је многе сведочења, које нам приповедају, какав је био словенски свет пре хришћанства и како је проводио свој живот. Грубо многобоштво, које се укоренило од прастарих времена, сметало је Словенима видети истинског Бога; не имајући своје писмености они су били пали у дубоки сан непросвећења, и живели само тек да живе: нису мислили, да има и да може бити боље на свету. Жртвоприношења, крваве освете, богомрске гозбе у част њихових богова — ево шта видимо међу Словенима пре хришћанства. Но с појављењем писмености и превода свештених књига све се изменило, све је пошло к бољему. Издањена писменост и превод свештених књига била су главна средства, којима се хришћанство брзо и мирно распрострањавало, а многобоштво је ако и не одмах пало, народ, утопљен у мрак незнања, почео је живети новим животом, писменост почела се брзо распрострањавати, и словенски свет као и остали народи, који су већ имали своју историју и писменост, почео је тежити к просвети и пошао напред. Народна историја, која води свој почетак још од времена, кад су издањена била ђириловска писмена, сачувала нам је много успомена о подвизима наших царева и просветитеља, који су се много

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

трудили за благо цркве и отачаства. Како је Словенину мила успомена о прошлости; како Рус радо чита приче о св. Олги и равно-апостолном Владимиру! како с уздисањем, но у исто време и с надом помиње Бугарин свога Јована Екзарха и Јована Асена!... А шта је подржавало српство, које је страдало скоро пет векова под тешким јармом азијатског варвара, ако не православна вера и огњена сећања о свом силном Душану?... Све је ово записано руком трудољубивих писаца, и за овај драгоцен труд буди и њима велика благодарност. Но опет понављам: одајмо пре свега и више свега част првим основатељима наше писмености, Ђирилу и Методију, који су се постарали изнаћи оруђе, које нам је сачувало ове драгоцене успомене, и који су из љубави к словенском свету презрели све почасти светске и избрали мирно поље за своју радњу — благовешће христово међу Словенима.

Но зар је нужно упуштати се у дубину историје и набрајати то, што је већ прошло? Зар се наш век може откапати на искрено не признати, да се и он још користије плодовима трудова великих просветитеља, Ђирила и Методија? Шта је био словенски свет пре хиљаду година и шта је сад? Погледајте на прошлост и упередите је са садашњошћу, па ћете се зачудити тој великој разлици, коју нам представља прехришћански а садашњи словенско-хришћански свет! Погледајте на православну Русију, која је остала верна чуварка преданог јој на словенском језику богослужења, погледајте на мноштво храмова, у којима се слободно пева та божанствена литурђија, погледајте на руску књижевност и мноштво учебних заведења; па уз то обазрите се и на младу Србију, — све је то плод, који се развио из тог семена, које је посејо Ђирило и Методије. Све вам то може изазвати јасне речи: Келиј еси Господи и чјдна д'кла твоа; јер су ови свети мужеви призвани били на ово велико дело са-

мим Богом, и кад су га свршавали, били су управљани невидљивом руком самог Бога.

И тако бл. сл. ево плодова, које је принела изнађена Тирилом и Методијем писменост и предана нам јеванђелска наука на словенском језику; ево каквој су будућности повели словенски свет ови драгоцени трудови! . . . Много је урађено у времену од хиљаду година, благодарећи основатељима првог просвећења; но још више остаје нам радити, много нам се још треба борити против непријатеља словенства; а зато узмимо за пример трудољубље великих просветитеља словенских, да терпљивимз течемз на предлежачиј намз подвигз. (Евр. 12. 1.)

Но бл. сл., да ли се сви Словени, који су остали верни синови православља, користују слободно тим драгоценим наслеђем? Ах! далеко не сви. Много је још наше браће, која се крију по дубоким пештерама, да би слободније послушали слово божје и божанствену литурђију и примили свете тајне хришћанске, много је наше браће, која сузним очима изгледају, да им се пружи братска рука помоћи. Пожелимо, браћо, овим сужним скорог избављења и помолимо се о њима од чистог срца: Боже, отче народшкз, избави ихз из рѣкз Агараншкз и Тектоншкз, аминь.

Живот св. Јована Златоуста.

(Наставак.)

„И на што вам тај непрекидни саобраштај са женскимъ? Зар не знате, да то слаби, разнежава и гради човека ветрењастим? Јер о чему ви можете говорити с њим, осем тек брбљати *којешта* . . . И шта више, међу вама има и таквих, који место да се надмеђу у духовној борби, боре се међу собом, ко ће боље, ко ли лепше да се допадне женскимъ. О јадни и жалосни робови своје страсти! Варате се, ако мислите, да му се таквим начином можете допасти. Жен-

скиње вазда презире оне, који постају његови робови, а љуби тек оне, код којих види мушки карактер и достојанство.“

Сваки лако може схватити, како је непријатно осећање произвео у духовенству овај јаван укор од Златоуста. Да је ово говорио какав непријатељ, јеретик, или световни човек, не би било ни по јада. Ал' ово говори њихов духовни вођ, човек неокаљаних врлина, архипастир у пуном смислу те речи. Но од страсти није лако одустати. Људи с овим пороком пре су способни уклонити оно, што им смета задовољавати своју страст, него ли се опростити од ове. И после овог није тешко погодити, откуд се родила она мржња духовенства према своме архипастору!

Но и ово још није све. Св. Златоуст види код ондашњег духовенства још и страшно користољубље, а ово још више понижава карактер и убија душу онога, с ким завлада. Ова ниска страст духовенства беше најбољи помоћник власти императорској у борби оној, коју је она водила с црквом. Двор ласкањем, наградама и раскошћом својих весеља примамљиваше к себи јепископе и духовенство већег реда, јер му нужна беше дружба њихова, да тако одржи своју безграничну власт, коју једина црква могла да освети. Ово безнаравствено угађање, пузење убијаше пред народом сваку важност духовенству, а овамо такав живот прешао беше духовенству у крв и нарав. Па како су после овог морали гледати ови ласкачи, имајући на себи звање служитеља божјих, кад на цариградску катедру дође човек, који неће да се користије титулама старих, који не тражи наклоности двора, који се одриче од њихових ручкова, вечерњих забава, па шта више не боји се да у очи даје савете и самоме цару и царици!

Осем овог беше још један чудан појав. У Цариграду могли сте видети гомилу монаха, који остављаху пустињу ради тога, да забаве варошане и да интригују међу јепископима, а нарочито да измаме коју парицу од благочастивих хри-

УНИВЕРЗИТЕТСКА
ВИБЛИОТЕКА

шћана за свој цеп. У Исидора Пелисијота и св. Нила находе се веома ниски узроци, који побуђиваху ове монахе, да излазе из својих манастира, а тако исто и занимљивих података о њиховим карактерима. Већина од њих бегаше у монаштво ради тога, да избегне онако тешке у оно време друштвене дужности. Једни имађаху у виду згодан положај а не монашке дужности: монашко звање беше за њих шпекулација. А други опет бејаху чобани или слуге и робови својих спахија, којима беше рад омрзао а слатко им се чинјаше монашко звање, где они ништа неће радити а овамо имати код народа поштовања и свештеног уважавања. Св. Нил говори о њима овако: „то бејаху људи, који свакидашње изгледаху, да их ко позове на ручак; то бејаху паразити — чанколизе, који иђаху за великашима и богаташима у јавна места као робови, чистећи им пут и градећи место њиховом проласку. Они бејаху предмет општег презирања; над њима се смејаху и деца по улицама.“ (Наставиће се.)

Нешто о примању вере Христове код Руса.

(Наставак.)

И ево затим долазе к Владимиру Јевреји Козарски, па му почну своју веру нудити, говорећи: „ми смо чули, како су к теби долазили мухамедовци и хришћани и наговарали те, да примиш веру њихову. Но хришћани верују у неког Исуса, кога су наци очеви распели; а ми верујемо старинску веру у једног Бога, коју су веровали наши праоци Аврам, Исак и Јаков.“ — „А у чему се састоји ваша вера“, — запита их Владимир. — „Не јести свињетине и зечетине и светковати суботу,“ — одговоре они. Но Владимир јамачно је био чуо за њих од хришћана, како су они били најпре народ „божији,“ па после због издајства и отпадништва од свога Бога, а највише због тога, што су распели послатог од Бога Месију, бише изагнани из свог отачаства и расути по целом свету. Па зато

он лукаво запита ове јеврејске посланике: „А, Бога вам, где је ваше отачаство?“ — „У Јерусалиму“ — одговоре они. После питајући их, зашто не живе још тамо, и даље реч по реч, доведе их до тога, да признаду, да се Бог ражљутио на очеве њихове и расуо их по свету због грехова њихових. „Па како можете ви учити вери друге, — рекне Владимир — кад сте и сами одбачени од Бога. Кад би Бог волео ваше веровање, он вас не би растурио по свету, да тако останете без своје домовине. Зар ви хоћете да ми примимо вашу веру, па да и нас таква судба постигне.“ И овим речма отпусти Владимир и јеврејске посланике.

Кад чуше хришћани из Грчке, да долазе Владимиру са своју страна људи, који се старају, да га обрете у своју веру, они почеше и сами, да се брину о том. Немајући поуздања у оне хришћане, који се онда налажаху у Кијеву и који већином бејаху Грци, они опраше к Владимиру из средине своје једног врло ученог човека — философа. Предање није сачувало име овог философа. Философ дође у Кијеву, па представ Владимиру започне овакав разговор: „ми смо чули, да су теби долазили мухамедовци и нудили те, да примиш веру њихову; но њихова вера не ваља ни за земљу ни за небо: она је строго говорећи нечиста, као што су и они сами нечисти, јер ваздан се умивају, па и опет заударају. — Чули смо такође, да су ти долазили и латини. Њихова се вера мало разликује од наше. Но Владимир му пресеце овде реч и поче да говори философу: „ама, да видиш чуда! долазише к мени и Јевреји, и казаше ми нешто, што ме изненади. Они веле, да и ви и римски хришћани верујете у некаква Бога, кога су распели њихови очеви.“ Види се, да је Владимир, и ако је онако збунио одговором Јевреје, остао и сам збуњен од њихових речи. „Збиља, како је то могућно, — мислио је он у себи — да хришћани сматрају за Бога оног, кога су распели Јевреји?!“ Ни Јевреји ни незнабошци не бејаху кадри да схвате ову тајну. Веровати у *распетог* чинило им се крајња будалаштина.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

И Јевреји и незнабошци држали су, да човека никад не постиже *несрећа*, док не згреши. И наједанпут они виде, да лице, које је толико несрећно, да умире срамном смрћу на крсту, људи признају за Бога! Зар су они могли разумети, да је тај *грешник* по њихову схватању био у исто време најчистији и најправеднији, да је он тако осуђен за безграничну љубав своју према људма, осуђен зато, што ову љубав не простираше он на *неколико изабраних*, но одсејно на све и свакога, и још више на оне, који су презрени, забачени? Зар су они могли разумети, да су њега предали на смрт кнезови и архијереји јеврејски зато, што им се није ниско клањао, што их је јавно изобличавао ради њихове надутости и угњетавања сиротиње? Зар су они могли схватити, да су њега распели архијереји и кнезови зато, што је проповедао општу љубав к свима људма, која је имала задатак, да све препороди, уједначи, учини браћом? А кнезови и архијереји имађаху жељу, да господаре, да држе људе у стези, да их глобе и ником не дају рачуна, па им страшно беше слушати проповед Спаситељевоу. Они су знали, да је свет слаб дотле, док у њему нема узајамне љубави. Они никад не презаху од речи *ја*, али их је као стрела у срце пробијала она чудотворна братска реч: *ми*. А у науци и приповеди Спаситељевој свуда се чујаше ова последња. Он и у молитви, коју предаваше својим последницима, не пропусти то из вида, већ у место: *отче мой*, препоручи говорити: *Отче наш*. И ево због чега су распели Исуса кнезови и архијереји јеврејски.

Имало је дакле шта да се одговори на дивљење Владимирово: како се то хришћани клањају ономе, који је био распет. Но философ грчки, и ако бејаше у ондашње доба један од најбољих философа, не беше тако вешт, да потпуно протумачи Владимиру то питање, јер у оно време нико га и не знађаше. Он говораше Владимиру: „Па шта је из тога, што су кнезови и архијереји убили Исуса? Они опет нису своје цељи достигли; јер је Спаситељ васкрсао и узнео се на

небо, а вера његова расте и хришћани се умножавају, а међутим он ће и по други пут доћи, да суди људма и да уреди међу њима своје небеско царство.“ Владимир га с пажњом праћаше, па се и премишљаше. А философ на ово још дометне: „и кад дође Исус Христос, онда ће свакоме платити по делима његовим: онда ће се праведници веселити без краја и већ неће више ни умирати.“ И Владимиру ово беше по вољи. Но кад философ продужи даље: „а грешници отићи ће у муку огњену, где ће их црви јести, и где мукама неће такође бити краја,“ Владимир се згрози и поплаши; а философ одмах дометну: „но мучиће се у огњу само они, који неће да се крсте.“ Њему не беше зазорно, што мишљаше *страхом* да примора Владимира на крштење. У оно време не знађаху, да је то хрђава корист обраћати кога у хришћанску веру *страхом* и *претњама*, и да прави хришћанин може бити само онај, који *од душе заволе Христа*, а не онај, који се буде бојао тога *огња неугасајмаго*, па зато и узимаху већином *страх* за оруђе својих цели. Одовуд је после и оно мноштво ђавола, које цртаху у старо доба у различним облицима и положајима и даваху им у наруче грешнике, да их муче на хиљаду начина. Одовуд је и она хрђава навика код нашега простог света, да плаше децу своју свакојаким накарадама и караконцулама, које деца по гипкој својој природи лако примају за истину, па се после и код боље своје свести не могу да отресу од тога. Као да је Богу нужда, да оваквим духовима плашећи и морећи нас на силу примами к себи. Зар он није кадар да нас задобије тим самим, што нас је тако пламено љубио до смрти — *смрти крстњњ*?

Но у време Владимирово вера у разне зле духове бејаше у највећој мери међу хришћанима. Па зато и философ грчки показа Владимиру такву слику, на којој с десне стране бејаху изображени праведници у највећем изобиљу и задовољству, а с леве стране грешници, које цепају и растрзају ђаволи у најстрашнијем виду, вукући их у исто време ко тмр

кромѣшнѣю. Погледав на ово, Владимир уздахне и рекне: „благо овима, што су с десне стране, но тешко онима с леве.“ Философ је морао знати она многобројна убиства, која је учинио Владимир у разним случајевима, па није ни чудо, што му сад изреком говори, да је и за *увиство* одређена мука. Може бити да му је и претом показао на оној слици, како ће управо поступати с њим ђаволи, јер ту бејаху исписане муке различнога рода по ступњу грехова. Наравно да је ово поплашило Владимира. Но страх овај био је сувишан: Владимира и без тога већ мучаше савест, па доста би му била и ова сама. Али философ беше под утицајем свога века, па мишљаше, да човек само онда може бити добар, ако се буде бојао казне или ишчекивао какву награду. Он не могаше знати, да човек може а и треба да буде *довар* само из *љубави према добру*. Па зато плашећи Владимира паклом, философ хтеде у исто време и да му поласка рајем: „Ти можеш доћи и на десну страну, — рече му — само треба да се кретиш.“ Но Владимир размисливши одговори: „да почекам још за које време.“ Он беше науман, да добро претресе све вере, које му у то време хвалише. Међутим философа богато обдари и испрати с великим поштовањем у отаџбину.

Друге године Владимир сазива на сабор све блиске своје људе и старешине варошке, да се с њима договори о примању нове вере. „Дозвао сам вас, браћо и господо, — говораше он сабору — да вам кажем, какви су ми посланици долазили, што се тиче нове вере. Долазише ми најпре мухамедовци и нудише свој закон, за овима опет римокатолици и хвалише опет свој закон, а долазише ми и јеврејски посланици са нуђењем свога закона. А после свију ових дођоше и Грци и ружећи све друге законе хвалише одвише свој. И много ми којешта говорише и о почетку света, и о значају човека и његовој последњој судбини; и вешто и чудновато говорише, да ти је и мило и страшно слушати их; а казују, да има и други неки свет, и да човек, који ступи у њихову

веру, васкрснуће после смрти опет, и већ неће више ни умирати; а ако, веле, прими други закон, онда ће на оном свету горети у вечном огњу. Па шта вам се чини на ово? Размислите се о том, браћо, па дајте ми одговора.“ — „Знаш ли шта је, кнеже, — рекоше му старешине — ти знаш, да своје нико не куди, већ обично хвали; зато ако хоћеш да дознаш ствар, а ти избери неколико људи и пошљи их по свима верама, нека виде на самом месту, како се где која служи и која ли је понајмилија Богу.“ И Владимир на реч њихову шаље десет одабраних људи, да провиде све вере редом.

Дошавши најпре мухамедовцима и разгледавши њихов начин богомоље, они се повратише и казаше Владимиру, да им се оно њихово у џамијама метанисање не допада. Затим отпутују у Рим и разгледавши њихову службу, отидоше одмах у Цариград, да виде, како ли је и тамо. Грчки цар дочека их да не може бити боље, а сутра-дан поведе их у цркву на богомољу. Извештен најпре патријарах, да ће тога дана имати гостију у цркви, нареди, да се служба одслужи свечано и великолепно, да се изберу и хаљине па и певци најбољи, а да се одреде и учени људи, који би с гостима стајали у цркви и сваки им појав у богомољи тумачили. Оваква служба здраво се допадне посланицима, па кад се повратише у Кијево, казаше Владимиру, да им се ниједна вера није допала осем грчка. „У грчкој цркви кад смо стајали, нисмо мислили, да смо на земљи већ на небу, — рекоше они Владимиру — јер нема на земљи таквог изгледа, такве дивоте, нити има речи, да се то може исказати. Ми знамо само то, да је онде Бог с људма, и да служба њихова надмашује све службе на свету. Из памети наше неће никад изићи она дивота; а сваки човек, кад окуси што слатко, тешко да прегне после на опору: па по овоме и ми већ не можемо остати више овако.“ — На то додадоше старешине још и ово: „кад би био грчки закон хрђав, не би њега примила наша кнегиња Олга, која

беше мудрија и од свију људи.“ — „Па где да се крстимо?“ запита Владимир, а они му одговоре: „где ти је воља.“

Владимир се истина клонио томе, да промени веру, но решити се одсудно на такав важав корак не беше лако. И Владимир ову ствар одуговлачаше. Прође по године па и година, а он још стоји у пређашњој вери. Међутим стара ђуд о рату и ратним покретима запламти изнова у њему. И стаде сад размишљати, куда ли би се и на коју ли страну могло ударити. У намери овој њему падне на ум, да ли није то каква превара, што му Грци нуде тако нагло своју веру. „Може бити да они мисле, да ме тим једном за свагда зауставе од рата против њих, — говораше Владимир — али ако је тако, ја ћу њима доказати сад, да крштење може ићи својим путем, а рат такође својим.“ И рекавши ово крене војску против града Корсуна, који у то време припадаше Грцима а беше у садашњем руском Криму.

(Свршиће се.)

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Г. Стеван Мијатовић, лончарски трговац у Београду, приложио је цркви Обреновачкој у округу Ваљевском један полијелеј. Од стране општине Обреновачке и свештеника изјављује му се срдачна благодарност.

послао

Маринко Срећковић,
свешт. Обреновачки.

Н е к р о л о з и.

Григорије Маринковић, свештеник Причевачки у округу Ваљевском, умр'о је 13. Марта ов. год.

Јован Рувидић, парох Метлићски у округу Шабачком, преставио се 4. Априла ов. год. Оставио је жену и децу у врло убогом стању. Милостињом је сахрањен.